

సోవిడ్ కోర్టు

సుమతీ వతకంలో పేరన్ని పద్ధాలు

ఇప్పుడు మనకి దొరలే 'సుమతీశతకం' పుస్తకం లోని 100 లేక
107 పద్యాలను పంతొమ్మిదవ శతాబ్దం పూర్వార్థంలో నాటి
పండితులు తాళపత్రాలలో దొరికిన 150 పైచిలుకు
పద్యాలలోంచి ఏలి ఒకచోట కూర్చురు. ఇందులో చేరని పద్యాలు
కొన్ని ఇప్పటికీ ఆ తాళపత్ర గ్రంథాలలోనే ఉండిపోయాయి.

చెప్పులోని 'ప్రభుత్వ ప్రాచ్య లిఖిత భాండాగారం'లో
 'సుమతీశతకం' పూర్వ ప్రతులు మూడు ఉన్నాయి. వాటిల్లో ఒకటి
 తాళపత్ర ప్రతి. మిగతావి రెండు రాత ప్రతులు. ఈ రెండు
 రాతప్రతులు సిపి బ్రౌన్ తయారు చేయించినవి. ఇందులోని ఒక
 ప్రతిలో 'సుమతీశతకం' పద్యాలకు బ్రౌను ఆంగ్లానువాదం కూడా
 ఉంది. రెండవది 'సుమతీశతకం' పద్యాల పద సూచి ప్రమోదుాత
 నామ సంవత్సరం, ఫాల్యుణమాసం, బహుళ పంచమీ శుక్రవారం
 వరకు కరుటూరి అచ్చన రాయడం పూర్తి చేసిన తాళపత్ర ప్రతిలో
 115 పద్యాలు ఉన్నాయి (ప్రమోదుాత సంవత్సరాలు మనకు
 1990%-91, 1930-31, 1870-71, 1810-11, 1750-
 %51... ఇలా వచాయి. వాటిల్లో పాల్యుణమాసం, బహుళ

పంచమి శుక్రవారానికి 1811 ఫిబ్రవరి 15వ తేదీ సలపోతుంది). బ్రోను తయారు చేయించిన ‘సుమతీశతకం’ రాత ప్రతికి ఆధారమైన మూల ప్రతి ఏదో తెలియదు. బ్రోను ‘సుమతీశతకం’ రాత ప్రతిలో 150 పదాలు ఉన్నాయి. ఈ రెండు ప్రతులలోని పదాలను పోల్చి చూసుకుంటే బ్రోను రాతప్రతిలో లేని పదాలు కొన్ని అచ్చన రాసిన తాళపత్ర ప్రతిలో ఉన్నాయి.

అలాగే అచ్చన తాజపత్ర ప్రతిలో లేని పద్యాలు కొన్ని బ్రోసు రాతప్రతిలో ఉన్నాయి. అయితే, ప్రస్తుతానికి బ్రోసు తయారు చేయించిన ‘సుమతీ శతకం’ రాత ప్రతిలో లేకుండా, కరుటూలి అచ్చన 1811 ఫిబ్రవరిలో రాసిన తాజపత్ర ప్రతిలో ఉన్న పద్యాలను ఎంచి చూపించడం ముఖ్యమని నాకు అనిపించింది. కారణం%-% ఆ పద్యాలు ఇప్పటి దాకా ఆ తాజపత్ర ప్రతిలోనే

ఉండిపోయాయి. ఆ పద్మల్లో కూడా కొన్ని పద్మలు పరిషురణకు వీలుకాకుండా ఉన్నాయి. కారణం ఏమిటంటే, తాళపత్ర ప్రతిలో రెండు పత్రాలు పద్మం అంతమయ్యే వైపు మూలల్లో పురుగుపట్టి, పద్మంలో చివరి పాదం మూడు వంతులు కనపడకుండా అయిపోయాయి. అలా కొన్ని పద్మలు పోగా, హూల్గా కొత్తవైన పది పద్మాలను స్వల్ప భావ వివరణతో ఇక్కడ ఇస్తున్నాను. ప్రతి పద్మం నాల్గవాఁడం చివరన బ్రాకెట్లలో ఉన్నది తాళపత్ర ప్రతిలోని పద్మ సంఖ్య. కం. భూమీశు చిత్త మేరుగక ప్రేమముతో మనవి జెపు, బెడగుట లెలం పాముకు వాకబెరుగక సామున

చెయిచాచినట్టి చందము సుమతీ! (104) 'వాకట్టు' అంటే
పాము విషానికి విరుగుడైన 'వాకట్టువేరు'. రాజు సంతోష చిత్తుడై
ఉన్నాడీ లేదీ గ్రహించకుండా ఉల్లాస పరిచే సంగతులు
చెబుతూ మధ్యలో తన కీర్తికను వెళ్ళబు చ్ఛడం ఎలాంటిదంటే%-
% ఆ వాకట్టువేరు దగ్గర లేకుండా పాము ముందు సాహసంతో
చెయి చాచడం వంటిది, అని భావం. కం. తప్పునకు తగిన
దండన యప్పుడు శాయంగవలయు నవనీశుకున్ నిప్పుననుచీర
జట్టిన యాపగిచిని శాయవలయు నారను సుమతీ! (112)
కట్టుకున్న చీరకు నిప్పు అంటుకుంటే ఆర్పదానికి ఎంత తొందరగా
పూనుకుంటామో, అంతే తొందరను తప్పు చేసిన వ్యక్తిని
దండించడంలోనూ చూపించాలి అని భావం. కం. నగజాతకు
హారుమేనను సగబాలిప్పించే మరుడుచీ చచ్చిన పిదపన్
పగసాధింపని మనుజుడు మగవాడా మగువగాక మహిలో
సుమతీ! (105) శివపార్వతులకు జన్మించిన పుత్రుడి వలనే

తారకానురుడి బాధ తొలగుతుందని తెలిసిన ఇంద్రుడు, మన్మథుడిని శివపార్వతుల వద్దకు పంపాడు. కరీర తపస్సలో ఉన్న శివుడు మూడవకన్న తెలిస్తే మన్మథుడు భస్యం అయ్యాడు. చివరకు పార్వతి అభ్యర్థనతో మన్మథుడు అనంగుడవగా, పార్వతి శివుడిని చేలంది. వాలి పుత్రుడు కుమారస్వామి తారకా నురుడి బాధను తొలగించాడు. ఈ కథ ఆధారంగా%-% మన్మథుడు మరణించి అనంగుడై నపుటికీ పార్వతిని శివుడిలో సగ భాగం చేసి తన పగ తీర్చుకున్నాడు కదా! అని ఈ పద్యం చమత్కరిస్తుంది. మరణించినపుటికీ పగసాధించడమే పురుష లక్షణం అని ఇందులో భావం. కం. అరమాడజీతమైనను ధరణిసుడు తగవరైన దగ్గిరవచ్చున్ సురరాజ్యమిచ్చే నేనియు తరమెరుగని రాజు కొల్పు తగదుర సుమతీ! (107) ‘తగవల’ అంటే రాజ్యపాలనలో తగినంత సమర్థత కనబరిచేవాడు అని అర్థం. ‘దగ్గిరవచ్చున్’ అనగా సమీపించవచ్చు, ఆ రాజు కొలువులో చేరవచ్చు అనే అర్థంలో ఉపయోగించబడింది. జీతం అత్యల్పమైనపుటికీ సమర్థుడైన ప్రభువు కొలువులో పనిచేయవచ్చు. కానీ తన అధీనంలోని ఒక రాజ్యానికి రాజును చేస్తాను అన్నపుటికీ, ‘తరమెరుగని’ రాజు %-% సమర్థత లేని రాజు కొలువులో ఉన్నాడు.

యవ్వున్న నిస్సాముల్లార్ యవ్వాందు!

శ్రీమహావిష్ణువు పరాపు లక్ష్మీ స్తోంపాస్యామి రూపంలో వెలిశానుని లక్ష్మాదిమంది భక్తులు విశ్వ సిచే సింహచల క్షేత్రం గురించి తెలియిని వారెవరూ లేదు. ఏదూ గంధం అమావాస్య తొర్తు వశ్య అక్షరు తృతీయానాడు ఎంతో వేదుకూ జరిగి చందులోత్సవం సందర్శింగా భక్తజనం పోతెపుత్తారు. భక్తుల విశాసాలతో అంతగా ముదిషి వుండే ఈ చందులోత్సవ సమయంలో చిన్న దుర్బలైనా చేటుచేసుకున్న ఉదంతం అలయ చరిత్రలో లేదు. అలాందిషిచేట కటుమునుకుపోయిన పాలకుల సాక్షిగా అపచారం జరిగిపోయింది. కొత్తగా నిర్మించిన గోడ కూలి బుధవారం వేకుపజామున ఏదు గురు భక్తులు మరణించటం అందరినీ కలచిపేసింది. అనటు చందులోత్సవంనాడు అడుగుగుని చేటుచేసుకున్న అరావకం గమనిస్తేనే ఈ ప్రథమాన్వికి పవిత్రోత్సవాలపై భ్రిత్తిశర్దుల మాటలుంచి ఏదైనా అనుకోనిది సంభవిస్తుందేమానన్న భయం కూడా లేదని అందరికి ఆర్థమైంది. వీషి టికెట్లు, పాసులు పంచుకోవటానికి పెట్టిన తర్వాతో వెయ్యావంత్రా భక్తులకు సాక్షాత్కారాల కల్పనలో, వారి భద్రతకు చర్యలు తీసుకోవటంలో లేవు. ప్రమాదాలు చెప్పి రావు. అందుకేముందన్న ఏర్పాట్లు చేసుకుంటారు. అంబులైన్లు, పొరా మెడికర్ బిస్ట్రం, ఎన్సీఆర్ఎఫ్బ్యూండ్రాలు అందుబాటులో ఉంచుతారు. కానీ విషారం సంభవించిన క్షణాల్లో బాధితులది అరణ్య రోదనే అయింది. ప్రమాదంలో చిక్కుకున్నపూర్వారూ, ఇతరులూ ఆర్తానాదాలు చేస్తుండగా అరగంటకు అధికారులు వచ్చారు. ప్రయోజనం ఏమంది? 3.05 గంటలకు ప్రమాదం జరిగితే ఆ తర్వాతెప్పుడో ఎన్డీఆర్ఎఫ్ బిస్ట్రు అడుగుపెట్టారు. ముందన్న ఏర్పాట్లుంటే ఆ ఏదుగురూ... లేదా కినీసం వారిలో కొండరైనా ప్రాణాలతో బయటపడేవారు. వెనక్కి తిరిగిమాన్సీ ఈ తరపు విచిరిదు ఉదంతాలు ఆయన అధికారం వెలగిచేసే సమయంలో ఎన్నో జరిగాయని తెలుస్తుంది. 2015లో రాజుపేంద్రవరంలో గోదావరి పుష్టురాల ప్రారంభంానడే తీవ్ర తొకిస్తులాట జిరిగి 29 మంది భక్తులు ప్రాణాలు కోల్పోవటం ఎవరూ మరిషిపోలేరు. చిన్నప్పిల్లు, వృద్ధులూ తెల్లురుజామున 4 గంటలనుంచి స్నానాల కోసం నిర్మిస్తుండగా చంద్ర బాటు సకుటుంబ సమేతంగా ఉదయం 8.30క స్నానాదికాలు ముగించుకుని నిష్ప్రమించేవెరకూ ఎవరినీ అనుమతించలేదు. తొర్తు పాలాతూరూ స్నానఫలాన్నికున్న ఏక్లక్ ప్రవేశ ద్వాయాన్ని తెరి చారు. తీవ్ర తొకిస్తులాట చేటుచేసుకొని భక్తులు కన్ముపూర్వారు. కృష్ణ పుష్టురాల్లో సునుదరీకరణ పేరిట వందల ఆలయాలను కూర్చు, వాలీలోని విగ్రహాలను చెత్తుబండల్లో తరలించటం కూడా బాటు పాయాలోని ముఖ్యాలే. మళ్ళీ ఈ పదకొండు నెలల కాలంలో పరస విషాదు ఉదంతాలు చేటుచేసుకున్నాయి. బార్యతాయత స్నానంలో వున్నావన్ను ఇంగితం కూడా లోపించి తిరముల వేంకటేశుని లడ్డు కల్గి

‘కంపతార సట్లు// కౌట్ట అమ్మకుసీ

కడుపు నింపుకునే// కాలమొచ్చినణ

‘నేతానం ఏడుందిరా// తెలంగాణ సేలస్తీ బీళాయ్యరా..’ అనే పాటను ప్రజా కవి, ప్రజా గాయకుడు, వాగ్గేయారుడు గోరటి వెంకన్సు రాశారు. తెలంగాణ రాష్ట్రం రాకమనుషు ఈ పాటను ప్రతీ నోటి విన్ను. స్వరాప్రం వచ్చినంక ఎక్కువా వినపడలే ఈ పాట, కానీ, తెలంగాణ ప్రజలు మళ్ళీ ఈ పాట పాడుకునే రోజులొచ్చాయి. ‘పత్రులు కన్నీరు పెడుతుందో కనిపించని కుట్టలు// నా తల్లి బండి అయిపోతుందో కనిపించని కుట్టలు..’ ఉమ్మీది పాలనలో ఈ పాట ప్రజల్లోకి ఎంతమేర పోయిందో మనందికిరుకే. కానీ, స్వరాప్రం వచ్చినంక పల్లెలు పచ్చా కళకళలాడినయి. ఇప్పుడు ఆ పల్లెల్లో మళ్ళీ కన్నీరు పెడుతున్నయి. నా పల్లె తల్లి బండి అయిపోయి యాచాడి సహస్రమైతున్నది. ఎపరి చేతులు బండి కాకుడా పట్లు కన్నీరు లేకుండా ఉన్న రోజులు, దశాబ్ది కాలం’ నేడు బండి అయిపోయాడి. ‘అమృత తెలంగాణమా// ఆకలికేకలా గానమా// అమ్మ సీకు వందనాలమ్మా/ కమ్మని ప్రేమ నీదమ్మా..’ ప్రజాకవి, ప్రజా గాయకుడు, ప్రజా యుద్ధకాక గడ్డరన్న రాసి, పాడిన ఈ పాటను ప్రతి ఒకరూ విన్నారు. ‘ఆకలికేకల గానాలున్నాయి, ఆపమని వందనాలు పెడుతున్న, మా మీద దయ చూపమని కోరినందుకు ఉమ్మడి పాలకులు ఆయనపై కాల్పులు జరిపారు. కానీ, స్వరాప్రం వచ్చినంక ఆ ఆకలికేకల గానాలు ఆగిపోయానయి. ‘పాలమూరులో కృష్ణమ్మ తల్లి// పాడుకుస్థుడి ఆదుకుస్థుడి// జూరాల వద్ద జూలాలోగినది// ల్రైటెం కొండలో శివతాండవం// సిందు లేసినది// కృష్ణమ్మ తల్లి తెలంగాణకు// కన్నీట్లు తప్ప నీటివ్వశేరు//’ గోదారమ్మ తెలంగాణసు గోద్రాలు చేసిన పోయిందమ్మా.’ అంటూ తెలంగాణ సెలకలల్లో పంటకు గోదావరి నీటివ్వశేరని, తెలంగాణలో పంటలు పండటం లేదని పాటల ద్వారా గడ్డరన్న భ్యాజమత్తారు. ‘కృష్ణమ్మ తల్లి తెలంగాణకు// కన్నీట్లు తప్ప నీటివ్వశేరు’ అంటూ కృష్ణమ్మ నది నీట్లు గంపెదు కూడా తెలంగాణ పంటలకు పారుతేవని ఆంధ్రా వలస పాలకుల పాలనను పాట రూపంలో నిరసించారు. తెలుగుగంగ పేరిల నాడు ఎన్నీ రామార్వ తమికూడా నీట్లిచ్చారే కానీ, తెలంగాణకు నీట్లు ఇప్పశేరని ఆంధ్రా పెత్తందారులను పాట ద్వారా ప్రశ్నించారు. తెలంగాణకు నీట్లు ఇప్పశేరోగా.. రాజీలేంద తూమలు వద్ద పాలమూరుకు, కర్నూలుకు కత్తులు కట్టి కొఱ్ఱుల పెట్టింద్రు. తెలంగాణ వచ్చేవరకు పాలమూరుకు పొలాలు పాడుబడ్డ బీళీస్థున్నది మనందికి ఎరుకే. పాలమూరులో పంట పండని పొలాలను చూసి, వలస బితుకులను చూసి, కరువునేల కాలాన్ని చూసి.. ‘నేనెట్లు బ్రతుకుదు కొడకా//కరువైన పాలమూరులోనా//కూలో నాలో చేసి కూడు గడుపుడమంటే//పని లేక పల్లెల్లో పాడుబడ్డ దాత్మితి..’ అని నేను కూడా నా కలానికి వపిచెప్పాను. కొడుకును తలునుకుంటూ, తన బితుకును గుర్తుచేసుకుంటూ దుఃఖంతే చేతగాని తల్లి వదే ఆవేదన ఈ పాలలో కనబదుతుంది. ‘చేతనైత లేదు ఓ కొడకా//ఆంట శంభు నీట్లు లేవు నా

‘యుద్ధం’ రెండక్కరాల మాటి, ‘శాంతి కూడా అంతి! వివితంగా, చాపబితుకులు రెంటినీ ఇముడ్చుకున్నవి కూడా ఆ రెండేచీ జీవన ప్రవాహసికి రెండు వైపులా కాపుకానే తీరాలూ, మనిషిని ఇరువైపులా మోహరించిన భిన్న ద్రువాలూ అవేచీ వాటి మధ్యమే మానవ సంవారం. లియో తొలు స్ట్రేయ్ ‘పార్ అండ్ ఫీన్స్’ హేరుతో, నిర్మిష స్టలకలాల నేవుధ్యంతో రచించిన ఐతిహాసిక నవలలో మార్పి మార్పి జరిగే ఆ సంచారాన్ని ఆత్మర్థుతంగా, ఆర్జంగా కళ్ళకు కళ్ళస్తాడు. యుద్ధమూ, శాంతి మనిషితోనే పుట్టి ఉంటాయి. బహుమానిషి తోలి యుద్ధం సాచిమనిషితో కాదు, ప్రకృతి శక్తులతో! అది బతకడానికి మొదలైన యుద్ధాల్చి మనుమలూకి నొకరు వంపుకనే యుద్ధం ఆ తర్వాత పవ్విందిచీ నాగికత ముదిరసక్కి అది మహాయుద్ధాల స్వాయికి చేరింది. శాంతి అన్నది యుద్ధమనే రెండు క్రూర సింహల మధ్య ఇరుకుస్తు బెరురుచాపుల లేదికూనా, మందు పెడారిలో అక్కడక్కడ మరులుగొల్పే శీతలజలచాయా అయింది. మనిషి ఒంటిగా కొన్నప్పుడు బతకనిచే, బతకనిచే శాంతినే కోరుకుంటాడులీ పదిమందిలో ఒకడైనప్పుడే యుద్ధిపాసి అపుతాడు. ఈ చంచలత్వం మనిషి స్వాధారంలోనే ఉంది. తన శాంతి యుత ఆస్త్రాల్సికి చేటు పవ్వినప్పుడు చావో, రేపో తేలుక్కోవాలనుకోవడం సహాయకమేళి కానీ ఏదో ఒక విస్పరం దాహంతో రక్తపుట్టిరులు పారించడంలోనే ఎక్కువ చరిత్ర మాటగట్టుకున్నాడు. తన లక్షల సంవత్సరాల మనుగడలో శాంతియుత సహాయివసంపై ఇంతవరకు ఏకీఖాపానికి రాలేక పోయాడు. అతని అనేకానేక విజయాలను నిలువునా వెక్కిరించే మహా వైపుల్యం అదే ప్రకృతి ప్రణాళికలో లేని బలపంతు చాపును కొని తెచ్చుకునే వికటించిన తెలివి మనిషిది. ప్రపంచ సాపీత్యంలోనీ అనేక శిఖిరాయమన రఘనల్లో యుద్ధమే ఇతివ్వత్తం. దేశ కాలాలు, థాషా సంస్కృతులు వేరైనా అపి ఒక్కలానే యుద్ధాభ మాట్లాడాయి, యుద్ధ సంస్కృతిని చిత్రించాయాటి యుద్ధం తెచ్చిపెట్టే అపార విద్యునంపై, సృష్టించే దుఃఖముద్రాలపై ఒక్క గుండతోనే స్పందించాయి. యుద్ధాలను గ్రించే ప్రాత్రలకూ, ఆకాశానికెర్కి ప్రాత్రలకూ కూడా ఒకే గౌరవాన్ని కటబుటాయి. యుద్ధాల తగపంటూనే పోరాది ప్రాణాలు

ఆక్ష్యద రివాజని కూడా తెలిసి వుందదు. కొండధారలు, ఆకాశగంగ, మాడుపీధుల్లో పడిన వర్షమంతా ఇప్పుడు ప్రమాదం చోటు చేసేకున్న ప్రాంతంలోని మెట్లపై నుంచి కిందకు పోతుండని తెలిసే గతంలోనే రిటైనిగ్ వాల్ నిర్మించారు. కానీ పునర్నిర్మాణం పేరిల్ పాత గోడను తోలగించి అత్యంత నాసిరకంగా నిర్మించిన వర్షవసానంగా ఫోర్మ జరిగిపోయింది. ఒకరిద్దు పెద్దలతోపాటు బంగారు భవిష్యత్తుగల యువభక్తులు కూడా తప్పించుకునే మార్గం దొరక్క సహిషనమాధి అయ్యారు. కూలిన గోడ వెనకున్న గూడుపూరాణీ కథె వేరు. సాంత మీడియా పైతం దాశలేని కంతలు అందులో ఎస్తోస్తో! మంత్రమలు దీనికి బాధ్యత వహించాలి. కానీ, వర్షం మీదా, చిన్న ఉద్యోగుల మీదా దీనిని నెఱివేసే ప్రయత్నం జరుగుతోంది. తీరి కూర్చుని ఇలాంచి వరస విషాద ఉదంబ్రాలకు కారణమవుతున్న సర్పారుకు ఒక్కరోజునై అధికారంలో కొనసాగే వైకికారాత్ వుండా? లక్ష్మాదిమంది భక్తులు మనోభావాలు దెబ్బతిని, మృతుల కుటుంబాల్లో విషాదం నెలక్కిని రెండ్రోజులైనా గడవకముందే ఆర్మాటంగా అమరావతి వునుశంకుస్తాపన కార్యక్రమం జిల్లాపారు. కానీ మరణించిన భక్తులస్తుతిలో ఒక్క నిమిషం మానం పాటించాలన్న స్పృహ, కనీసం నివాళులర్పించాలన్న ఇంగితం ఒక్కరీ లేకపోయింది. ఇదే అసలైన విషాదం.

పదునైన వృథమంతి..

కొడు// కొడు న్ను నిష్ట తెచ్చిక వడాన నా రా విత్తనం లదు
గొంతారి పోతుంది నేను సస్తనీ బిలుకుతనే రా కొడుకా..’ అంటుంది
వలసపోయిన కొడుకును తలుసుకుంటూ ఆ తల్లి 1998/99 మధ్యలో
రాసుకున్న పాటలు. ‘తెలంగాణ తెలంగాణ తెలంగాణమా// మా
బాధలల్ల తెల్లర్ల రోజు ఏదమ్మా తిననీకే తింది లేక తాగ్నికే కస్తిరు
లేక/ తింది సీరు రెండు లేక తిప్పులెన్నే పదుతున్న బాధలతో తల్లుడిలే
పల్లె చూడమ్మా//తల్లి తెలంగాణమా..’ తెలంగాణ ప్రజల బాధల ఏ
రోజు తీరుతాయానని, ఆ రోజు ఎవ్వుదు వస్తుండోనని ఎదురుచూసిన
రోజులపి. ‘ం.. వానమ్మ ఆకాశం పైన ఆగవా//నీకోసం మేము
చూస్తున్నాం// పైనుంచి పదవమ్మ ప్రాణాలు ఏమి పోవు గాని// పైరు
కన్నా ప్రాణం పోయి వానమ్మ //మా ప్రాణాలన్నా నిలపాదే
వానమ్మ//చెరువు కుంటలింపాయే// బాయి గుంతలు బంగా మాయే//
చినుకు లేక నేల చిన్నపాయే వానమ్మ // పశులు పక్కలు గొంతులండి
గోస పదుతున్నాయి వానమ్మ..’ అని నేను కూడా రాశాను. గోరటి
వెంకన్న నోటి వెంట జాలువారిన నీటి పాటలు ఎన్నో: ‘పాగు ఎండి
పాయరో// పెద్దవాగు తాడి పేగు ఎంపిపాయరో// గోదారి గోదారి
ఓపోశా పారేటి గోదారి// మట్ట నీళ్ల ఉన్న చుక్క దొరకని ఎదారి మా

କବ୍ୟ ଦି ଚାନ୍ଦେର୍ପୁ

యుద్ధం వద్దన్నవారు కూడా యుద్ధంలోకి దిగిపోయినప్పుడు విదురుడొక్కడే ఒంటరిగా ఒడ్డున మిగిలిపోతాడు. అంతప్రవరక కరుపందవులుభయులు శేయస్సునూ కోరుకున్న భీష్మ పితామహుడు యుద్ధంలో పాండవ పక్షాన్ని నిర్మాక్షిణ్యంగా నరికి పోగులుపెడతాడు చేస్తే యుద్ధంలోనే చావాలి, ఇంట్లో రోగముచ్చి చావడం కన్నా పొపమేర ఉండడని ఉద్దేశిస్తాడు. అర్థపును తనను చంపుతానని ప్రతిష్ఠించి చేసినప్పుడు ప్రాణభయంతో వచ్చి తనను కలిసిన సైంధ పునితితో ఆచార్య బ్రోణుడూ ఆదే అంచాడుబీ 'మృత్యుపుకెందుక భయపడుతున్నాను, వెళ్లి యుద్ధం చేయి, ఎవరూ భూమీరు శాస్త్రములకాదు, అందరూ పోయేమ్మా' నంటాడు. 'వార్ అంద వీన్స్‌లో మరియు దిమిత్రెవ్వు అనే పాత్ర, తన కౌడుకులు నలుగురు సైన్యంలో ఉన్నారనీ' అయినా తనకు చింత లేదనీ, చావేది ఇంట్లో పడుకుని ఉన్నా వస్తుండని సగర్యంగా అంటుంది. యుద్ధానికి ఎందుకి సిద్ధమవుతున్నావని పియర్ అనే పాత్ర తన మిత్రుడు ప్రిస్ట్ అంద్రెస్ అడిగిసిపుడు, 'పియా, ఎందుకో నాకే తెలియదు, ఇప్పుడు జీవిసును

‘ఇలియెల్ లో’ ట్రాయ్ రాకుమారుడు పెక్కర్, అర్జునుడిలానే యుద్ధాన్ని దేవీస్తాండు, తన భార్య శత్రువుకి బానిసగా విక్రి ఊగించం చేసే దృశ్యాన్ని ఉంచుకుని కుంబిపోతాడు, అయినా సరే యుద్ధం చేసి అభిశీలించేతిలో మరిణిస్తాడు. అభిశీలించం పండంలోనే పెరి ఆనందాన్ని అనుబించిస్తాడు, అదే ఉత్సవాత్మమ పుణ్యకార్యమనుకుంటాడు, ఆ రోజుకి యుద్ధపైయాక మళ్ళీ మనిషి పోతాడు. తను రథానికి కళ్ళ ఈడ్యుల్కొచ్చిన పెక్కర్ మృతేఖోన్ని యాచించడానికి ఆతసుని తర్వాత ప్రియామ్ వచ్చినప్పుడు, అతడ్డి సగౌరవంగా ఆహోనించి శవాన్ని అప్పగించి పంపిస్తాడు. యుద్ధప్రాతికీతా, యుద్ధిలియత్వాల మధ్య మానుషు, అమానుషప్రాతాల మధ్య మనిషి ఊగిన లాట అశ్వర్యాగొలుపుతందిచి క్షత్రగాత్రుడై పదున్న శత్రువీరుడు అందైని చూసిని నెపోలియన్ గండ కరుగుతుంది. తన చేతిలో మరిణించిన వాలిపై పదుతారా, రావణనిపై పడి మండోదరి హృదయ విదారకంగా రోదిస్తున్నప్పుడు రాముడు ప్రాణస్థి ఉండిపోతాడు. ఏ యుద్ధంలోనైనా విజేతలు, పరాజితులన్న తేడా కేవలం సాంఘికమేళి అంతిమ విజయం మృత్యు, విధ్వంసాలదే! విజేత పక్షానికి చెందిన గర్వపతి ఉత్తర, భర్త అభిమన్యుని మరణానికి కార్యిరుమాస్తీర్పుతుంది. ఉపాండవలను పోగాట్లుకున్న ద్రావది కడుపుకోతా, నూరుగురు కొడుకులను కోల్చేయిన గాంధారి గ్రహశోకమూ ఒకప్పే అవతాయి నివాసాలు శ్రవణాలవతాయి, ఊళ్ళు కాలిఖాదిదువతాయి, కొంపల కొళ్ళరపుతాయి, ఇఖానాలు ఇంచీ అపుతాయి, శవాల గుట్టల మధుర బితికున్నపాట్లు జీవచ్ఛ వాలవుతారు. గాంధారి శోకం శాపవైయుదుంణాన్ని పట్టి కుదురుతుంది, యుద్ధం ఇంకో యుద్ధాన్ని బీజావాపమపుతుంది, విధ్వంసం మరో విధ్వంసానికి దారి తీయిస్తుంది కాంతి, రెండు యుద్ధాల మర్దు విరామ చిహ్నపుతుంది. ఎంతె

